

Załącznik nr 4

Podsumowanie zawierające wyniki strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020

Podstawa prawna:

- art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235, j.t. z późn. zm.)

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	2
2. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko	2
3. Opinie właściwych organów (Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny)	6
4. Zgłoszone uwagi i wnioski	9
5. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko	10
6. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.	10
7. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych.....	13
8. Załączniki.....	15

1. Wprowadzenie

Zgodnie z zapisami art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.) zwanej dalej *ustawą OOS*, do przyjętego dokumentu, tj. do *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020* należy załączyć podsumowanie, zawierające m.in. informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

1. ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 *ustawy OOS*, tj. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego;
3. zgłoszone uwagi i wnioski;
4. wyniki postępowania transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
5. propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Niniejszy załącznik stanowi podsumowanie przeprowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020*.

2. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Sformułowane cele szczegółowe poszczególnych priorytetów inwestycyjnych RPOWŚ 2014-2020 odnoszą się do kluczowych wyzwań, przed którymi stoi obszar województwa świętokrzyskiego (tj. potrzeba poprawy dostępności transportowej, konieczność ochrony środowiska, w tym redukcji gazów cieplarnianych, wzrost bezpieczeństwa energetycznego, włączenie społeczne i zmniejszenie skali ubóstwa, rozwój infrastruktury usług publicznych, rozwój gospodarczy).

Analiza wpływu priorytetów inwestycyjnych w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska, jak i zdrowia ludzi wykazała głównie pozytywny wpływ. Charakter tego oddziaływania nie będzie widoczny od razu, lecz w większości w perspektywie długookresowej. Poprzez realizację działań wspieranych w ramach osi priorytetowej 1, 3, 6 nastąpi redukcja, bądź zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz poprawa efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (oś priorytetowa 3, 1, 6). Działania wspierane w ramach osi priorytetowej 4.

przyczynią się do poprawy systemu gospodarowania odpadami, w tym zmniejszenia składowania odpadów, poprzez zwiększenie poziomu odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Działania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej przyczynią się do poprawy stanu środowiska wodnego i gleby oraz pośrednio pozytywnie wpłyną na stan ekosystemów wodnych i zależnych od wody. Wspieranie inwestycji hydrotechnicznych dotyczących budowy nowych zbiorników może wpłynąć pozytywnie na wykształcenie się nowych siedlisk.

Natomiast największy wpływ na ochronę dziedzictwa kulturowego, zabytków będą miały działania wspierane w ramach priorytetu inwestycyjnego 6.3. dotyczącego zachowania, ochrony, promowania i rozwoju dziedzictwa naturalnego i kulturowego.

Oprócz pozytywnego wpływu zasygnalizowano, też wystąpienie potencjalnego negatywnego oddziaływania związanego głównie z etapem budowy działań inwestycyjnych (oddziaływania krótkookresowe), bądź etapem eksploatacji niektórych inwestycji (oddziaływania długookresowe). Do działań o charakterze negatywnym można zaliczyć: rozwój infrastruktury liniowej, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, rozwój gospodarki wodno-ściekowej i systemu gospodarowania odpadami, powstawanie nowych przedsiębiorstw. Działania te będą w pośredni, bądź bezpośredni sposób dotyczyć poszczególnych komponentów środowiska. Oddziaływania tych inwestycji mogą być związane z emisją hałasu, zanieczyszczeń do powietrza, wód, zakłóceniem walorów krajobrazowych i przyrodniczych (w przypadku niewłaściwej lokalizacji i braku odpowiednich rozwiązań technicznych). Działania dotyczące rozwoju gospodarki wodno-ściekowej, odpadowej, wykorzystania odnawialnych źródeł energii, prowadzić powinny w dłuższej perspektywie czasowej do redukcji emisji zanieczyszczeń do środowiska i poprawy jego stanu, przy czym etap realizacji, technologia wykonania, lokalizacja będą miały kluczowe znaczenie dla poszczególnych aspektów środowiska. Należy zaznaczyć, iż niektóre działania pomimo potencjalnego negatywnego oddziaływania są istotne z uwagi na rozwój województwa i bezpieczeństwo transportu (infrastruktura transportowa), utrzymanie dobrego stanu środowiska w dalszej perspektywie (infrastruktura wodno-kanalizacyjna, gospodarka odpadami). Działania osi priorytetowej 4. zapewnią większe bezpieczeństwo energetyczne województwa, większe uniezależnienie od źródeł konwencjonalnych, a przy tym redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza mających wpływ na zmiany klimatyczne. Zatem w/w działania pomimo obserwowalnego potencjalnego negatywnego wpływu są istotne i konieczne do realizacji. By optymalizować niepożądany wpływ należy na etapie rozważania inwestycji gruntownie analizować warianty lokalizacyjne, organizacyjno-techniczne i technologiczne tych inwestycji.

W poniższej tabeli zebrano propozycje zmian niektórych zapisów projektu RPOWŚ 2014-2020 zawarte w Prognozie, wraz z przedstawieniem stopnia ich uwzględnienia w RPOWŚ. Sugerowane zmiany stanowią propozycję przeformułowania, głównie poprzez dopisanie pewnych elementów do fragmentów Programu, co powinno zwiększyć jeszcze bezpieczeństwo środowiska naturalnego, przy niektórych zakładanych do wsparcia inwestycjach.

Tabela 1. Rekomendacje do zmian

LP	Oś priorytetowa/ Priorytet	Rekomendacja	Wyjaśnienie rekomendacji zmian	Stopień uwzględnienia rekomendacji
1.	4. Dziedzictwo naturalne i kulturowe/ Priorytet inwestycyjny 5b (5.2 w RPOWŚ wersji 4.0)	Sugeruje się dopisanie: <u>Realizacja obiektów małej retencji musi uwzględniać potrzeby ochrony przyrody, w tym umożliwić migrację organizmom wodnym</u>	Zapis umożliwił będzie zabezpieczeniem przed niepożądanym wpływem na środowisko przyrodnicze, w przypadku realizacji obiektów objętych wsparciem.	Uwaga została uwzględniona w dokumencie Programu.
2.	4. Dziedzictwo naturalne i kulturowe/ Priorytet inwestycyjny 5b (5.2 w RPOWŚ wersji 4.0)	Proponuje się wprowadzenie zapisów przypominających o konieczności szczegółowej oceny każdej inwestycji mogącej wpłynąć na stan części wód, pod kątem wpływu na cel środowiskowy, wskazany w odpowiednim planie gospodarowania wodami na podstawie zapisów ustawy Prawo wodne oraz Dyrektywy 2000/60/WE	Przeprowadzenie oceny wpływu/oddziaływania przedsięwzięć na cele ochrony wód w rozumieniu art. 4.1 w związku z art. 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej, przyczyni się do utrzymania dobrego stanu/ potencjału wód i zapobiegnie jego pogarszaniu. Jeśli w toku oceny nie zostanie wykazana możliwość pogorszenia stanu lub potencjału ekologicznego albo zagrożenie nieosiągnięcia dobrego stanu bądź potencjału – inwestycja może być realizowana, a także dofinansowana ze środków europejskich; jeśli zostanie wykazana możliwość pogorszenia stanu ekologicznego (albo potencjału ekologicznego) albo zagrożenie nieosiągnięcia dobrego stanu bądź potencjału ekologicznego, wówczas należy dokonać oceny projektu pod kątem spełniania warunków wskazanych w art. 4 ust. 7 RDW.	Uwaga została uwzględniona w dokumencie Programu
3.	5. Nowoczesna komunikacja/ Priorytet inwestycyjny 7b (7.2 w RPOWŚ wersji	Premiowanie projektów dotyczących budowy i przebudowy dróg wojewódzkich, uwzględniających potrzeby migracji zwierząt i	Proponuje się przyznawać dodatkowe punkty dla projektów budowy i przebudowy dróg wojewódzkich, których realizacja przyczyni się	Uwaga zbyt szczegółowa do uwzględnienia na poziomie programu. Wspierane projekty będą musiały

LP	Oś priorytetowa/ Priorytet	Rekomendacja	Wyjaśnienie rekomendacji zmian	Stopień uwzględnienia rekomendacji
	4.0)	ograniczających możliwość kolizji ze zwierzyną	zwiększenia liczby urzędzeń i rozwiązań ułatwiających migrację zwierząt. Przyczyni się to do ograniczenia zaburzenia korytarzy ekologicznych.	uwzględniać wymogi wynikające z obowiązujących przepisów prawa.

Aktualna treść dokumentu uwzględniająca korekty, bądź zmiany niektórych zapisów projektu RPOWŚ zgodnie ze wskazaniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach (tabela 2) i rekomendacjami z prognozy oddziaływania na środowisko wykonanej w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (tabela 1), uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju, stanowiące podstawę odpowiedniego wdrażania założeń RPOWŚ 2014-2020. Dokument przewiduje wsparcie dla zadań, które odnoszą się do trzech filarów zrównoważonego rozwoju (rozwój gospodarczy, społeczny, ochrona środowiska), co skutkuje uwzględnieniem aspektów środowiskowych przy założeniach poszczególnych osi priorytetowych prowadzących do rozwoju społecznego i gospodarczego.

Przyjęte w projekcie RPOWŚ 2014-2020 kierunki działań w głównej mierze powinny umożliwiać redukcję emisji zanieczyszczeń, (zwłaszcza emisji do powietrza, zanieczyszczeń do wód) oraz zwiększać wykorzystanie OZE, a tym samym przyczyniać się do zwiększania bezpieczeństwa energetycznego województwa. Redukcja emisji zanieczyszczeń, zwłaszcza CO₂ będzie miała wpływ na ograniczenie niekorzystnych zmian klimatu. Działania przyczyniające się do wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii, będą tym samym służyć ochronie zasobów naturalnych. Działania dotyczące gospodarki odpadami przyczynią się do poprawy systemu gospodarowania odpadami, w tym zmniejszenia składowania odpadów, poprzez zwiększenie poziomu odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Działania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej przyczynią się do poprawy stanu środowiska wodnego i gleby.

Pozytywny wpływ na zapewnienie równowagi przyrodniczej będą miały działania realizowane w ramach priorytetu dotyczącego ochrony i przywrócenia różnorodności biologicznej, wspierania usług ekosystemowych, także poprzez program "Natura 2000" i zieloną infrastrukturę. Działania te przyczynią się do utrzymania stabilności ekosystemów, zachowania różnorodności biologicznej, powiązań ekologicznych pomiędzy biocentrami przyrodniczymi (zachowanie korytarzy ekologicznych) oraz zachowania ważnych miejsc cennych przyrodniczo.

Działania ukierunkowane na rozwój społeczny, gospodarczy oraz podnoszenie jakości życia, zwalczania wykluczenia społecznego, zawodowego, będą istotnymi elementami RPOWŚ 2014-2020, które powinny umożliwiać zmianę niekorzystnych tendencji obserwowalnych na terenie województwa. Przyjęty kierunek interwencji wpływać powinien na poprawę warunków życia mieszkańców, sprzyjać rozwojowi

intelektualnemu, zawodowemu, co powinno przyczyniać się do rozwiązywania problemów regionu dotyczących bezrobocia, braku dostępu do instytucji publicznych i wykluczenia społecznego części społeczeństwa.

3. Opinie właściwych organów (Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny)

Zgodnie z przepisami art. 53 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

W piśmie (z dnia 11.12.2013 r., znak: WPN-II.411.18.2013.MK) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach przedstawił zakres i stopień szczegółowości prognozy, wskazując m.in. potrzebę opracowania dokumentu zgodnie z art. 51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Kielcach w piśmie z dnia 06.12.2013 r., znak: SEV.9022.5.84.2013, wniósł o sporządzenie prognozy w zakresie określonym w art. 51 ust. 2 pkt. 1,2,3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Ponadto, informacje zawarte w prognozie winny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz uwzględniać przewidywane znaczące oddziaływanie w szczególności na życie i zdrowie ludzi.

Pisma powyższych organów, przedstawiające zakres prognozy, zostały dołączone do niniejszego podsumowania (załącznik nr 1). Podczas opracowywania projektu prognozy oddziaływania na środowisko zostały uwzględnione wskazania zawarte w w/w pismach.

Po opracowaniu *Prognozy Oddziaływania na środowisko projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020*, przedmiotowy dokument wraz z projektem *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020*, został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Świętokrzyskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Kielcach w celu uzyskania opinii, zapewniając jednocześnie wypełnienie zobowiązań art. 54 ust. 1. Ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Kielcach oraz Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska wydali pozytywne opinie do przedstawionej *Prognozy Oddziaływania na środowisko* oraz projektu dokumentu *RPOWŚ 2014-2020*. Pisma zawierające opinie w/w organów, zostały dołączone do niniejszego dokumentu

(załącznik nr 2). Pomimo pozytywnej opinii, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach zgłosił uwagi do projektu RPOWŚ, które wraz z odpowiedziami zostały zamieszczone w poniższej tabeli.

Tabela 2. Uwagi dotyczące projektu RPOWŚ wskazane w opinii RDOŚ

L.p.	Treść uwagi	Odpowiedź na uwagę
1.	<p>1a) Odnosząc się do zapisów osi priorytetowej 4- Dziedzictwo naturalne i kulturowe w priorytecie inwestycyjnym 6.4.¹ należy zmienić zapis dot. obszarów Natura 2000 i uzupełnić wykaz obszarów cennych przyrodniczo objętych wsparciem tj. po słowach cyt: „parkach krajobrazowych, rezerwatach przyrody“, zamiast „w tym położonych na obszarach Natura 2000“, należy wymienić „obszary Natura 2000“, a także dodać obszary chronionego krajobrazu.</p> <p>1b) Sugeruje się, by zapisy na str. 93 dot. najważniejszych typów przedsięwzięć uszczegółowić poprzez dodanie słów „W ramach priorytetu inwestycyjnego 6.4¹ wsparcie otrzymają projekty, służące podniesieniu ochrony standardu oraz poprawienie bazy technicznej i wyposażenia parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, rezerwatów przyrody, obszarów Natura 2000”.</p> <p>1c) Ponadto proponuje się uzupełnić listę beneficjentów oraz grup docelowych poprzez dodanie dyrekcji parku narodowego, regionalnych dyrekcji lasów państwowych (w związku z art. 28 ust. 11 pkt.1 i 3a i art. 30 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody), jednostki naukowe-jako potencjalnych wykonawców inwentaryzacji przyrodniczych. Natomiast w priorytecie inwestycyjnym 6.3.¹ po słowach cyt: „zakłada się realizację inwestycji dotyczących wzmocnienia potencjału województwa w kontekście ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego“ należy dopisać” i naturalnego”.</p>	<p><i>Uwaga częściowo została uwzględniona w dokumencie programy.</i></p> <p>1a) Uwaga została uwzględniona w dokumencie Programu.</p> <p>1b) Uwaga została uwzględniona w dokumencie Programu.</p> <p>1c) Zgodnie z zapisami projektu RPOWŚ 2014-2020 w ramach przedmiotowego priorytetu inwestycyjnego wśród głównych typów beneficjentów znajduje się: Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne. Z uwagi na fakt, iż regionalne dyrekcje lasów państwowych są jednostkami podległymi LP, zaproponowany katalog nie wymaga rozszerzenia i uwzględnia wskazany w piśmie typ beneficjenta.</p> <p>Zgodnie z zapisami Linii demarkacyjnej określającej zakres wsparcia funduszy europejskich na poziomie regionalnym i krajowym, parki narodowe będą mogły uzyskać w tym zakresie wsparcie jedynie na poziomie krajowym. Tym samym nie zostanie poszerzony katalog beneficjentów o zaproponowaną dyrekcję parku narodowego.</p> <p>Zapisy Programu zostały uaktualnione w części dot.</p>

¹ W związku ze zmianą nazewnictwa priorytetów inwestycyjnych, priorytety inwestycyjne z wersji 4.0 programu takie jak np. 4.1, 4.2, 4.3, 4.5, 5.2, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 7.2, 7.4 otrzymały w wersji 5.0 odpowiednio następujące brzmienie: 4a, 4b, 4 c, 4e, 5b, 6a, 6b, 6c, 6d, 7b, 7d.

	<p>1d) Jednocześnie w priorytecie inwestycyjnym 5.2. – przeciwdziałanie klęskom żywiołowym, brak jest dofinansowania dla polderów zalewowych, suchych zbiorników wodnych i wałów przeciwpowodziowych.</p>	<p>głównych typów beneficjentów w PI 6d tj. <u>instytucje badawcze zostały wykreślone, do katalogu beneficjentów zostały wprowadzone jednostki naukowe</u>. W opisie działań w ramach PI 6c <u>dopisane zostało słowo „i naturalnego”</u>.</p> <p>1d) Uwaga częściowo uwzględniona: W przypadku działania 5b. przewidziano wsparcie na budowę polderów zalewowych. Jednocześnie ze względu na ograniczone środki na realizację PI nie objętego ring-fencingiem oraz mając na uwadze koncentrację i efektywność realizacji działań, wsparcie suchych zbiorników wodnych i wałów przeciwpowodziowych nie zostało przewidziane do realizacji w ramach przedmiotowego priorytetu.</p>
2.	<p>Należy skorygować zapisy projektu dokumentu Osi priorytetowej 6. Rozwój miast cyt: „wykorzystanie do celów turystycznych cennych przyrodniczo obszarów znajdujących się na obszarze funkcjonalnym Miasta Kielce (Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu)“, poprzez „dofinansowanie inwestycji przyczyniających się do ochrony i poprawy oraz udostępniania do celów turystycznych obszarów przyrodniczych znajdujących się na obszarze funkcjonalnym Miasta Kielce”</p>	<p>Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu utworzony został w 2006r. Uchwałą Rady Miejskiej i położony jest w całości na terenie miasta Kielce (obejmuje tereny dolin rzecznych wraz z terenami do nich przyległymi, Grzbiet Szydłowski oraz parki miejskie i skwery). Nie obejmuje on swoim zasięgiem gmin należących do Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego.</p> <p>Stąd, uwaga nie może zostać uwzględniona, gdyż obszar realizacji inwestycji zostałby takim zapisem zawężony tylko do miasta Kielce. Byłoby to zaprzeczeniem głównego celu Osi 6 jakim jest rozwój nie tylko miasta ale również jego obszaru funkcjonalnego.</p>
3.	<p>Projekt dokumentu uwzględnia działania z zakresu zarządzania i ochrony krajobrazu - audytu krajobrazowego i urbanistycznych zasad krajobrazu, o których mowa w proponowanych zmianach ustawy o ochronie przyrody. Proponuje się doprecyzować zapisy z zakresu ochrony krajobrazu poprzez uwzględnienie również Planu zarządzania krajobrazem, który będzie zawierał cele wskazania do ochrony przyrody i krajobrazu.</p>	<p>Plan zarządzania krajobrazem wiąże się z treścią projektowanych zmian w ustawie o ochronie przyrody (o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu). Jednak mając na uwadze również ewentualność nie wejścia w życie ww. przepisów, proponowane doprecyzowanie zapisów z zakresu ochrony krajobrazu nie miałyby prawnego oparcia.</p> <p>W związku z powyższym ewentualne uwzględnienie Planu zarządzania krajobrazem może zostać dokonane, po wejściu w życie przepisów ustawy, poprzez odpowiedni zapis w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych.</p>
4.	<p>Sugeruje się, by zapisy osi priorytetowej 3. odnoszące się do wykorzystania energii pochodzącej z odnawialnych źródeł, w tym energii słonecznej uszczegółowić poprzez rozgraniczenie produkcji opartej na kolektorach słonecznych i energii opartej na ogniwach fotowoltaicznych. Wprowadzenie uszczegółowionego zapisu umożliwi dofinansowanie wyposażenia budynków mieszkalnych w układy wspomagające przygotowanie ciepłej wody użytkowej, a także poprawi bilans energetyczny budynków.</p>	<p><i>Uwaga została uwzględniona w dokumencie Programu.</i></p> <p>zapis w PI 4a otrzymał brzmienie:</p> <p>„Rozszerzenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii planowane jest w oparciu o realizację inwestycji w obszarze budowy oraz modernizacji jednostek, które wytwarzają energię zarówno elektryczną jak i ciepłą wykorzystując, w tym celu, m.in. biogaz, biomasę, energię wiatru oraz wody, energię słoneczną <u>(produkcja energii opartej zarówno na kolektorach słonecznych jak i na ogniwach fotowoltaicznych)</u>. Dodatkowo przewiduje się także możliwość</p>

		dofinansowania ww. źródeł wraz z ich podłączeniem do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej.”
--	--	---

4. Zgłoszone uwagi i wnioski

W dniach od **30 czerwca 2014 r. do 21 lipca 2014 r.** w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko odbyły się konsultacje społeczne *projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.*

Ogłoszenie o rozpoczęciu konsultacji społecznych podano do publicznej wiadomości poprzez publikację na stronie internetowej <http://www.rpo-swietokrzyskie.pl/>, w siedzibie Urzędu oraz w prasie (załącznik nr 3). Do udziału w konsultacjach społecznych zaproszeni byli wszyscy zainteresowani. Z dokumentami konsultacyjnymi można było zapoznać się w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach (ul. Sienkiewicza 63, pokój nr 404) w godzinach pracy Urzędu (7.30 - 15.30), oraz na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego <http://bip.sejmik.kielce.pl/143-departament-polityki-regionalnej.html> oraz stronie internetowej <http://www.rpo-swietokrzyskie.pl/>.

Uwagi i wnioski można było zgłaszać w terminie 21 dni od dnia ogłoszenia, tj. w okresie od dnia **30 czerwca 2014 r. do 21 lipca 2014 r.** w następujący sposób:

- w formie pisemnej; na adres: Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Departament Polityki Regionalnej, ul. Sienkiewicza 63, 25-002 Kielce,
- ustnie do protokołu; w Departamencie Polityki Regionalnej, ul. Sienkiewicza 63, 25-002 Kielce, pok. 404,
- za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym, na adres: marcin.bilski@sejmik.kielce.pl,
- za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego <http://bip.sejmik.kielce.pl/143-departament-polityki-regionalnej.html> oraz stronie internetowej <http://www.rpo-swietokrzyskie.pl/>.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego nie wpłynęły żadne uwagi.

5. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Zgodnie z wykonaną analizą potencjalnych inwestycji, które mogą zostać objęte wsparciem w ramach RPOWŚ 2014-2020, w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska nie zidentyfikowano znaczącego oddziaływania transgranicznego. Przyjęty kierunek działań prezentowany w ocenianym dokumencie oraz osiągnięcie wyznaczonych celów prowadzić będzie do zmniejszania emisji zanieczyszczeń, w tym gazów cieplarnianych, ochrony środowiska naturalnego i poprawy efektywności wykorzystania zasobów. Zatem działania te nie mają charakteru znaczących negatywnych oddziaływań transgranicznych. Nie da się wykluczyć wystąpienia potencjalnego negatywnego wpływu (emisja hałasu, zanieczyszczeń powietrza itp.) towarzyszącego realizacji poszczególnych inwestycji. Zasięg potencjalnego oddziaływania powinien mieć charakter lokalny ograniczony do granic kraju. Ponadto na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji mogących, bądź oddziaływujących na środowisko będzie przeprowadzana dokładna analiza wpływu, w tym również oddziaływań transgranicznych. Jest to etap, na którym można dokładniej, znając charakter inwestycji, proponowaną lokalizację ocenić zasięg oddziaływania i ewentualną konieczność przeprowadzenia procedury transgranicznej.

Należy również zaznaczyć, iż województwo świętokrzyskie nie sąsiaduje bezpośrednio z granicami innych Państw, a odległości od granic przekraczają pow. 250 km, w każdą stronę. Samo położenie województwa ogranicza możliwość wystąpienia oddziaływań transgranicznych.

6. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

W dokumencie RPOWŚ 2014-2020, w podziale na cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych, przedstawiono wskaźniki rezultatu i produktu. Zaproponowane wskaźniki wynikają z przygotowanej Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych (WLWK2014). Instytucja Zarządzająca oprócz WLWK może monitorować wskaźniki specyficzne dla programu². Monitorowanie elementów środowiskowych prowadzone będzie za pomocą wskaźników znajdujących się w obrębie osi priorytetowej 3, 4, 5, 6.

² *IZ będą mogły stosować, poza wskaźnikami z katalogu obowiązkowego, dodatkowe wskaźniki, uwzględniające specyfikę danego PO, w określonych przypadkach, tj. Jeżeli zakres interwencji nie będzie mógł być wystarczająco opisany przy użyciu wskaźników obowiązkowych (Podręcznik systemu programowania i wdrażania 2014-2020, MRR).*

Poniżej przedstawione wskaźniki umożliwiąć będą prowadzenie monitoringu skutków realizacji przyjętego dokumentu w zakresie wpływu na środowisko.

Oś priorytetowa 3. Efektywna i zielona energia

W ramach priorytetu inwestycyjnego 4a wskaźnikiem rezultatu strategicznego będzie *udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem, a wskaźnikiem produktu: liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE; liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE; dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (CI); szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI).*

W ramach priorytetu inwestycyjnego 4b – wskaźnikiem rezultatu będzie *zużycie energii elektrycznej na 1 mln zł PKB; wskaźnikiem produktu: liczba przedsiębiorstw, które w wyniku wsparcia poprawiły efektywność energetyczną; liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI); inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)(CI); szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI)*

W ramach priorytetu inwestycyjnego 4c. – wskaźnikiem rezultatu będzie *sprzedaż energii cieplnej w ciągu roku ogółem, wskaźnikiem produktu: liczba zmodernizowanych energetycznie budynków; liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii (CI); szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI); zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych (CI)*

W ramach priorytetu inwestycyjnego 4e – wskaźnikiem rezultatu będzie *wartość średniej rocznej emisji dla pyłu PM10; wskaźnikiem produktu: liczba zmodernizowanych źródeł oświetlenia ulicznego, liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym, długość ścieżek rowerowych, długość sieci ciepłowniczej, liczba zmodernizowanych dworców i centrów przesiadkowych.*

Częstotliwość monitorowania w/w wskaźników: raz na rok.

Oś priorytetowa 4. Dziedzictwo naturalne i kulturowe

W ramach priorytetu inwestycyjnego 5b wskaźnikiem rezultatu strategicznego będzie *pojemność obiektów małej retencji oraz średni czas reakcji służb ratowniczych od momentu przyjęcia zgłoszenia; wskaźnikiem produktu: pojemność obiektów małej retencji; liczba ludności korzystającej ze środków ochrony przeciwpowodziowej; liczba jednostek służb ratowniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof*

W ramach priorytetu inwestycyjnego 6a – wskaźnikiem rezultatu będzie *odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów komunalnych, wskaźnikiem produktu: liczba przebudowanych zakładów zagospodarowania odpadów; liczba wspartych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych; masa unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych.*

W ramach priorytetu inwestycyjnego 6b – wskaźnikiem rezultatu będzie *odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków, odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej; wskaźnikiem produktu: liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych; długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej; liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków.*

W ramach wskaźnika produktu długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej należy zastanowić się czy nie adekwatniejsze byłoby przeformułowanie wskaźnika na: liczba gospodarstw podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej.

W ramach priorytetu inwestycyjnego 6c – wskaźnikiem rezultatu będzie *Liczba odwiedzających instytucje kultury (w tym: zwiedzający muzea; widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych, uczestnicy imprez w domach, ośrodkach kultury, świetlicach oraz czytelnicy w bibliotekach; wskaźnikiem produktu: liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem; liczba instytucji kultury objętych wsparciem; liczba zrealizowanych imprez kulturalnych; wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne*

W ramach priorytetu inwestycyjnego 6d – wskaźnikiem rezultatu będzie *udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem; wskaźnikiem produktu: liczba wspartych form ochrony przyrody; liczba opracowanych dokumentów planistycznych z zakresu ochrony przyrody; liczba ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej objętych wsparciem; powierzchnia siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony.*

Częstotliwość monitorowania w/w wskaźników: raz na rok.

Oś priorytetowa 5. Nowoczesna komunikacja

W ramach priorytetu inwestycyjnego 7b wskaźnikiem rezultatu będzie *WDDT II (wskaźnik drogowej dostępności –liczony na bazie WMDT), wskaźnikiem produktu: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg.*

W ramach wskaźnika produktu *całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg* należy zastanowić się czy nie adekwatniejsze byłoby przeformułowanie wskaźnika na: *całkowita długość wybudowanych, przebudowanych lub zmodernizowanych dróg.*

W ramach priorytetu inwestycyjnego 7d wskaźnikiem rezultatu będzie *WKDT II (wskaźnik kolejowej dostępności transportowej – liczony na bazie WMDT), wskaźnikiem produktu: całkowita długość nowych linii kolejowych.*

W ramach wskaźnika produktu *całkowita długość nowych linii kolejowych* należy zastanowić się czy nie adekwatniejsze byłoby przeformułowanie wskaźnika na: *całkowita długość wybudowanych, przebudowanych linii kolejowych*.

Częstotliwość monitorowania w/w wskaźników: raz na rok, z wyjątkiem wskaźnika rezultatu (priorytet inwestycyjny 7b.; 7d) – od 2013 r., co 2-3 lata.

Oś priorytetowa 6. **Rozwój miast**

W ramach priorytetu inwestycyjnego 4c wskaźnikiem rezultatu będzie *sprzedaż energii cieplnej w ciągu roku w budynkach użyteczności w obszarze wchodzącym w skład KOF*; wskaźnikiem produktu: *liczba zmodernizowanych energetycznie budynków; szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI); zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych (CI)*

W ramach priorytetu inwestycyjnego 4e – wskaźnikiem rezultatu będzie: *liczba dni w ciągu roku, w których odnotowano dobowe przekroczenia emisji pyłu PM 10 na obszarze KOF*, zaś wskaźnikiem produktu: *liczba zmodernizowanych źródeł oświetlenia gminnego oraz długość ścieżek rowerowych*.

Częstotliwość monitorowania w/w wskaźników: raz na rok

7. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Rozwiązaniami alternatywnymi w zakresie przewidzianych do objęcia wsparciem RPOWŚ 2014-2020 projektów mogą być:

- rozwiązania techniczne ograniczające oddziaływanie inwestycji na poszczególne komponenty środowiska i zdrowie ludzi,
- rozwiązania lokalizacyjne umożliwiające unikanie konfliktów z obszarami chronionymi.

Dokument RPOWŚ 2014-2020 z uwagi na swój charakter wyznacza kierunki działań, bez wskazywania konkretnych inwestycji. W przypadku analizy rozwiązań alternatywnych na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, nie ma możliwości wariantowania lokalizacyjnego i technologicznego poszczególnych inwestycji z uwagi na brak takich danych. Program jest dokumentem ramowym, wyznaczającym ogólne uwarunkowania realizacji przedsięwzięć, bez wskazywania ich konkretnych lokalizacji, zakresu, czy też technologii, dlatego też rozpatrywanie wariantów alternatywnych, jak również dokładna analiza rozwiązań technicznych, lokalizacyjnych poszczególnych inwestycji powinna być przeprowadzana na etapie procedury oddziaływania na środowisko konkretnych przedsięwzięć.

W prognozie oddziaływania na środowisko zaproponowano 3 warianty alternatywne w odniesieniu do zapisów/działań zawartych w projekcie RPOWŚ 2014-2020:

- 1) Wykonywanie analizy uwarunkowań środowiskowych i wpływu na walory krajobrazowe poszczególnych OZE, przed wyborem poszczególnych OZE.
- 2) Intensyfikacja wsparcia dla rozwoju transportu publicznego, transportu rowerowego, kolejowego. Intensyfikacja jak największego wykorzystania istniejących szlaków drogowych dla rozwoju infrastruktury drogowej.
- 3) Wsparcie dla projektów uwzględniających małą retencję również na obszarach zurbanizowanych.

Powyżej przytoczone warianty alternatywne, zostały przeanalizowane pod kątem uwzględnienia w dokumencie RPOWŚ 2014-2020.

Zgodnie z wnioskami, w tym analizami wariantowymi, w trakcie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko brak jest przeciwwskazań do przyjęcia projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 w formie uzgodnionej w trakcie konsultacji społecznych odbywających się w ramach procedury i opiniowanej przez organy RDOŚ i PWIŚ.

Obecny kształt dokumentu uwzględniającego m.in. korekty i zmiany niektórych zapisów projektu RPOWŚ zgodnie ze wskazaniem RDOŚ i rekomendacjami z prognozy oddziaływania na środowisko, uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju, stanowiące podstawę odpowiedniego wdrażania założeń RPOWŚ 2014-2020. Dokument przewiduje wsparcie dla zadań, które odnoszą się do trzech filarów zrównoważonego rozwoju (rozwój gospodarczy, społeczny, ochrona środowiska), co skutkuje uwzględnianiem aspektów środowiskowych przy założeniach poszczególnych osi priorytetowych prowadzących do rozwoju społecznego i gospodarczego. Przyjęty kierunek działań prezentowany w ocenianym dokumencie oraz osiąganie wyznaczonych celów prowadzi do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń, w tym gazów cieplarnianych, ochrony środowiska naturalnego i poprawy efektywności wykorzystania zasobów.

W ramach dokumentu RPOWŚ 2014-2020 przewiduje się wsparcie finansowe dla poszczególnych inwestycji, działań przewidzianych w ramach 11 osi priorytetowych. Brak realizacji zapisów dokumentu związany jest z brakiem alokacji środków przewidzianych w RPOWŚ 2014-2020 na działania opisane w poszczególnych priorytetach inwestycyjnych.

Należy podkreślić, iż brak przyjęcia dokumentu a zatem brak realizacji projektu RPOWŚ 2014-2020 skutkować będzie:

- ✓ brakiem wsparcia dla działań z zakresu ochrony środowiska (redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza, emisji hałasu, emisji zanieczyszczeń do wód), co

pogłębiać będzie sytuację aktualnej presji na środowisko, a tym samym na zdrowie i jakość życia ludzi,

- ✓ brakiem pozytywnych efektów w zakresie poprawy jakości wód,
- ✓ nieefektywnym wykorzystaniem zasobów naturalnych (w tym kopalin), z powodu braku wykorzystania OZE, utrwaleniem tradycyjnego modelu korzystania z zasobów naturalnych, a w konsekwencji zwiększonej presji na ich wykorzystanie prowadzącej do ich zubożenia,
- ✓ nasilaniem się problemów jakości powietrza, a zatem też tendencji negatywnego wpływu na klimat i zachodzące w nim zmiany,
- ✓ utrzymaniem terenów zdegradowanych w złym stanie, brakiem prowadzenia działań rekultywacyjnych, co może przyczynić się do braku poprawy jakości gleb oraz uniemożliwienia poprawy bądź przywrócenia wartości krajobrazowych analizowanych obszarów,
- ✓ ograniczeniem poprawy warunków klimatycznych,
- ✓ degradacją, pogorszeniem stanu, oraz naruszeniem stabilności siedlisk przyrodniczych, oraz brakiem poprawy walorów krajobrazowych narażonych na degradację,
- ✓ uniemożliwieniem poprawy stanu obiektów zabytkowych, kulturowych oraz zwiększania promocji walorów województwa i dostępności do dóbr kultury i innych cennych obiektów,
- ✓ ograniczeniem możliwości stworzenia sprawnego systemu zagospodarowania odpadów.

8. Załączniki

- ✓ **Załącznik nr 1** – stanowią kopie pism dotyczących zakresu opracowania prognozy oddziaływania na środowisko.
- ✓ **Załącznik nr 2** – stanowią kopie pism uzyskanych opinii w trakcie prowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
- ✓ **Załącznik nr 3** – skan ogłoszenia o konsultacjach w prasie.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KIELCACH

DEPARTAMENT POLITYKI
REGIONALNEJ

wpłynęło dnia 16.12.2013

nr pisma 28197/2827/2013

podpis Ciepowski 774071707

PN 7 0702/2013
PA Pukalski
16.12.2013
N

Kielce, 11.12.2013 r.

WPN-II.411.18.2013.MK

RK 44407/2013

Pan

Adam Jarubas

Marszałek

Województwa Świętokrzyskiego

13-12-2013
RPR
Nr Rejestracji 161.17 Podpis: [Signature]
Ilość załączników

W odpowiedzi na pismo znak: DPR-I.433.1.8.2013 z dnia 13 listopada 2013r. (data wpływu 20.11.2013r.) w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020”, na podstawie art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r., poz. 1235 ze zm.), po przeanalizowaniu przedstawionych materiałów **uzgadniam** następujący zakres i stopień szczegółowości prognozy:

1. Treść prognozy powinna być zgodna ze wskazaniami zawartymi w art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Żaden z elementów zawartych w tym artykule nie może zostać pominięty w treści opracowywanej prognozy. W przypadku braku odniesienia się do wymienionych przez ustawodawcę wymogów do założeń projektu dokumentu, autor prognozy powinien zawrzeć informację wraz z jej uzasadnieniem.
2. Prognoza powinna przede wszystkim dokonać stosownej dla tego rodzaju dokumentu oceny potencjalnych skutków dla środowiska jakie mogą wystąpić w wyniku wdrażania zapisów dokumentu oraz dokonać oceny czy projekt dokumentu jest zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju, a także dokonać oceny pozytywnych i negatywnych lub obojętnych skutków dla środowiska wynikających z realizacji dokumentu.
3. Z przedstawionych materiałów wynika, że dokument wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397 ze zm.). Zapisy prognozy powinny opisywać i oceniać skutki planowanych przedsięwzięć na środowisko, wskazać w jaki sposób i w jakiej skali przyjęte rozwiązania przekształcą środowisko oraz czy i w jakim stopniu mogą spowodować negatywne oddziaływanie na środowisko i przyrodę.

4. W prognozie należy przeanalizować, czy i w jakim stopniu realizacja dokumentu będzie oddziaływać na wartości przyrodnicze form ochrony przyrody, w rozumieniu art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013r., poz. 627 ze zm.) znajdujących się w granicach opracowania projektów powyższego dokumentu, w kontekście obowiązujących na ich terenie celów ochrony, zakazów i działań w zakresie czynnej ochrony ekosystemów, wynikających z aktów prawnych obowiązujących dla danej formy ochrony przyrody.
5. Prognoza powinna zawierać:
 - dla obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 - analizę wpływu realizacji ustaleń Programu (...) na gatunki ptaków i ich siedliska wymienione w załączniku nr 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 ze zm.), w szczególności należy określić wpływ realizacji ustaleń Programu na właściwy stan zachowania tych gatunków i ich siedlisk, powiązane między obszarami,
 - dla specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 mających znaczenie dla Wspólnoty - analizę wpływu realizacji ustaleń Programu na siedliska przyrodnicze i gatunki zwierząt wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty (Dz. U. Nr 77, poz. 510 ze zm.), w szczególności opis siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt i roślin oraz ich siedlisk.

Ocenę oddziaływań na siedliska przyrodnicze i gatunki należy dokonać w kontekście ich wymagań ekologicznych i zapewnienia właściwego stanu ich ochrony.
6. W prognozie należy przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie, lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na obszary Natura 2000, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, które muszą być poprzedzone szczegółową analizą oraz poparte wnioskami z tych analiz. Stosownie do wyników oceny zawartych w prognozie, w projekcie dokumentu należy zawrzeć odpowiednie ustalenia określające warunki realizacji założeń tego dokumentu, umożliwiające uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska.
7. Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, prognoza powinna również przedstawić rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonywania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotykanymi trudnościami wynikającymi z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.
8. W kwestii ochrony krajobrazu należy wskazać, czy zakładane kierunki działań wymienione w Programie wyznaczające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, będą wpływać na walory krajobrazowe obszarów chronionych. Podczas analizy należy uwzględnić sztuczne dominanty, które w niektórych przypadkach mogą zakłócić naturalny krajobraz.
9. W ocenie dotyczącej ochrony powietrza należy wziąć pod uwagę zapisy Uchwały Nr XIII/234/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 14 listopada 2011r. w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego: Część B – strefa świętokrzyska – ze względu na przekroczenia pyłu PM10, benzo(a)pirenu i ozonu oraz zapisy Uchwały Nr 1388/12 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 3 października 2012r. w sprawie „Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego – strefa świętokrzyska – ze względu na przekroczenia pyłu PM2,5 wraz z Planem Działań Krótkoterminowych” i ocenić w kontekście przewidzianych do wsparcia działań.
10. W ocenie dotyczącej gospodarki odpadami należy wziąć pod uwagę zapisy Uchwały Nr XXI/360/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 czerwca 2012r. w sprawie uchwalenia „Planu gospodarki odpadami dla województwa Świętokrzyskiego” 2012-2018 i ocenić w kontekście przewidzianych do wsparcia działań.
11. W celu ograniczenia gazów cieplarnianych i emisji zanieczyszczeń do powietrza w prognozie oddziaływania na środowisko należy ocenić udział energii pochodzącej

- ze źródeł odnawialnych i przeanalizować wpływ obiektów, które mogłyby negatywnie wpłynąć na zrównoważony rozwój województwa czy też ochronę środowiska.
12. W prognozie oddziaływania na środowisko należy przeanalizować wpływ realizacji Programu w zakresie prowadzenie prac związanych z termomodernizacją budynków na gatunki ptaków i ich miejsca lęgowe oraz nietoperze, uwzględniając rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. Nr 237 poz. 1419) oraz zakazy określone w art. 52 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody.
 13. Należy określić oddziaływanie na korytarze ekologiczne zwierząt o znaczeniu krajowym oraz lokalnym, których drożność może ulec ewentualnemu pogorszeniu wskutek realizacji ustaleń projektu dokumentu. Między innymi wymagana jest ocena wpływ lokalizacji elektrowni wiatrowych na prawidłowe funkcjonowanie korytarzy migracji gatunków ptaków i innych gatunków zwierząt.
 14. Należy dokonać oceny wpływu lokalizacji wskazanych zbiorników małej retencji na wody powierzchniowe i podziemne oraz wartości przyrodnicze. Szczególną uwagę należy poświęcić ekosystemom, siedliskom i gatunkom zależnym od wód. Podczas analizy należałoby wskazać potencjalne miejsca konfliktowe, a następnie zaproponować rozwiązania alternatywne i rozwiązania minimalizujące, adekwatne do skali i rodzaju negatywnych oddziaływań oraz charakteru obszaru chronionego.
 15. W prognozie należy przeanalizować realizację dokumentu w zakresie:
 - racjonalnego korzystania z zasobów surowców mineralnych oraz zminimalizowanie niekorzystnych skutków eksploatacji kopalni na środowisko (m.in. wody podziemne i powierzchniowe),
 - utrzymania dobrej jakości gleb,
 - poprawy bezpieczeństwa ekologicznego poprzez ograniczanie niebezpieczeństwa zaistnienia zagrożeń środowiskowych wynikających z funkcjonowania zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii czy też z transportu materiałów niebezpiecznych,
 - poprawy środowiska akustycznego poprzez zapobieganie wystąpienia ponadnormatywnych wartości hałasu na obszarach podlegających ochronie,
 - wpływu szkodliwego oddziaływania pól elektromagnetycznych od linii wysokiego i średniego napięcia, stacji bazowych telefonii komórkowej oraz stacji transformatorowych na środowisko i zdrowie ludzi zamieszkujących w ich sąsiedztwie,
 - ograniczeń wynikających z wskazanych działań na wody podziemne, uwzględniając zakazy, nakazy i zalecenia obowiązujące dla GZWP oraz występujące ujęcia wody i ich strefy ochronne,
 - wpływu planowanych zalesień na przyrodę (w szczególności nieleśne siedliska przyrodnicze w obszarach Natura 2000).
 16. W oparciu o art. 51 ust. 2 pkt 2 lit d ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...) w prognozie należy przeanalizować i ocenić czy projekt dokumentu uwzględnia cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia dokumentu, oraz opisać, w jaki sposób cele te oraz wszelkie inne aspekty środowiskowe zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu. Między innymi, mając na uwadze przepisy ustawy z dnia 18.07.2001r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012r., poz. 145 ze zm.), gdzie ustanowiono wymóg ochrony, poprawy oraz przywracania dobrego stanu i potencjału ekologicznego wód (powierzchniowych, podziemnych, jak również ekosystemów wodnych i od wód zależnych) oraz zapisy „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, należy wskazać czy realizacja zadań nie będzie stanowić zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych określonych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych oraz dla obszarów chronionych.
 17. W prognozie oddziaływania na środowisko powinna również znaleźć się ocena propozycji monitorowania skutków wdrażania ustaleń Programu na środowisko z uwzględnieniem częstotliwości i metod przeprowadzenia monitoringu.
 18. Na podstawie art. 52 ustawy wymienionej na wstępie, w prognozie oddziaływania na środowisko uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już dokumentów powiązanych

z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania. Prognoza powinna zawierać rzetelnie sporządzone streszczenie w języku niespecjalistycznym, z uwagi na fakt, że jej podstawowym zadaniem jest ułatwienie udziału w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko analizowanego projektu dokumentu, wszystkim zainteresowanym, także tym osobom, które nie posiadają specjalistycznej wiedzy z zakresu ochrony środowiska, a pragną poznać wyniki i wnioski z oceny, a także uczestniczyć w dyskusji nad ustaleniami określonego dokumentu i jego wpływem na zmiany stanu środowiska.

19. Prognoza oddziaływania na środowisko powyższego dokumentu powinna zawierać informację o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisku (lub o jego braku).

W projekcie Planu w punkcie 1.1.1.3 Dziedzictwo naturalne i kulturowe, wśród priorytetów ujęto możliwości finansowania działań związanych z ochroną wartości przyrodniczych województwa jednak priorytet inwestycyjny, z którego mogłaby być finansowana ochrona czynna obszarów przyrodniczo cennych (w tym obszarów Natura 2000) ukierunkowany jest tylko na wsparcie parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody poprzez możliwość dofinansowania wyposażenia i bazy turystycznej oraz opracowanie programów ochrony tych obszarów. Należy także zwrócić uwagę, że pomimo wzmianki w tytule i matrycy logicznej strategii inwestycyjnej projektu Programu, gdzie wskaźnikiem rezultatu odpowiadającym poszczególnym celom szczegółowym jest obszar Natura 2000 objęty wsparciem, w treści rozdziału o nazwie „Pakiet inwestycyjny 6.4. obszary te zostały pominięte.

W związku z powyższym, proponujemy uwzględnienie w Programie opracowywania dokumentacji dotyczącej planowania ochrony rezerwatów oraz obszarów Natura 2000 (planów, ekspertyz, inwentaryzacji) oraz ochrony czynnej na tych obszarach, jako odrębnych typów przedsięwzięć w priorytecie 6.4. Wskazane jest rozważenie możliwości dopisania do typów beneficjentów jednostek budżetowych takich jak np. RDOŚ

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy, organ opracowujący projekt dokumentu poddaje projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko **opiniowaniu** przez właściwe organy w tym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Kielcach
Z-CA REGIONALNEGO DYREKTORA
mgr inż. Jarosław Pajdak

DPR

ŚWIĘTOKRZYSKI PAŃSTWOWY
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR
SANITARNY

Nr Rejestru 16081 Podpis *[signature]*
ilość załączników

Kielce, dn. 06.12.2013r.
DEPARTAMENT REGIONALNY

SEV.9022.5.84.2013

Urząd Marszałkowski Województwa
Świętokrzyskiego
25-516 Kielce, Aleja IX Wieków Kielc 3

wplynęło dnia 13.12.2013
nr pisma 76834/2013
podpis *[signature]*

Odpowiadając na pismo z dnia 13.11.2013r., znak sprawy: DPR-I.433.1.2013 (data wpływu 20.11.2013r.), dotyczące uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020” -

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

po zapoznaniu się z informacjami na temat zadań przewidzianych w przedmiotowym dokumencie –

uzgadnia zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko dla „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020”

- 1) Przedmiotowa prognoza winna spełniać wymogi określone w art. 51 ust. 2 pkt 1, 2, 3 ww. ustawy z dnia 03.10.2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
- 2) Informacje zawarte w prognozie winny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz uwzględniać przewidywane znaczące oddziaływanie w szczególności na życie i zdrowie ludzi.

Z posiadanych przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dokumentów wynika, iż w skład „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020” wchodzi jedenaście osi priorytetowych, w obszarze których sformułowano priorytety inwestycyjne oraz cele szczegółowe:

1) Innowacje i nauka

- 1.1 Wzmacnianie infrastruktury badań i innowacji i podnoszenie zdolności do tworzenia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności leżących w interesie Europy.
 - Podniesienie jakości usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu, służących rozwojowi przedsiębiorstw w oparciu o innowacje.
- 1.2 Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, budowanie sieci współpracy pomiędzy firmami, ośrodkami naukowo-badawczymi, ośrodkami akademickimi w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych i aplikacji z dziedziny usług publicznych, tworzenie sieci, pobudzanie popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację (...), wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów i zaawansowanych zdolności

- produkcyjnych i pierwszej produkcji w dziedzinie kluczowych technologii (...).
 - Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw działających w województwie świętokrzyskim, poprzez zapewnienie dostępu do kapitału na zakup rozwiązań innowacyjnych.
- 2. Konkurencyjna gospodarka:**
- 2.1** Rozwój produktów i usług opartych na TIK, handlu elektronicznego oraz zwiększenie zapotrzebowania na TIK.
- Wzrost wykorzystania technik informacyjnych i komunikacyjnych w działalności przedsiębiorstw, oraz wsparcie dla wprowadzania na rynek produktów lub usług, opartych na technikach informacyjnych i komunikacyjnych.
- 2.2** Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwienie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz wspieranie tworzenia nowych firm, z uwzględnieniem inkubatorów przedsiębiorczości.
- Wzrost zdolności przedsiębiorstw, działających w województwie świętokrzyskim, do wprowadzania na rynek nowych produktów lub usług.
 - Wzrost liczby trwałych miejsc pracy w przedsiębiorstwach.
 - Wzrost zdolności instytucji otoczenia biznesu do wspierania rozwoju przedsiębiorstw.
 - Poprawa warunków do lokowania inwestycji, przyczyniających się do rozwoju gospodarczego.
- 2.3** Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu internacjonalizacji.
- Wzrost liczby przedsiębiorstw z województwa świętokrzyskiego oferujących swoje produkty lub usługi na rynkach międzynarodowych.
- 2.4** Wspieranie tworzenia i rozszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług.
- Wzrost zdolności przedsiębiorstw, działających w województwie świętokrzyskim do wprowadzania na rynek nowych produktów lub usług.
 - Ułatwienie dostępu do kapitału inwestycyjnego dla przedsiębiorstw w ramach instrumentów zwrotnych.
 - Poprawa pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw działających w województwie świętokrzyskim, poprzez współpracę w ramach inicjatyw klastrowych.
- 2.5** Wspieranie zdolności MŚP w zaangażowanie się w proces wzrostu ekonomicznego i innowacji.
- Wzrost zdolności instytucji otoczenia biznesu do wspierania rozwoju przedsiębiorstw.
- 2.6** Wspieranie przedsiębiorczości społecznej.
- Zwiększenie liczby działających w województwie świętokrzyskim przedsiębiorstw społecznych.
- 3. Efektywna i zielona energia:**
- 3.1** Promowanie produkcji i dystrybucji odnawialnych źródeł energii.
- Zwiększenie produkcji energii w województwie świętokrzyskim, pochodzących ze źródeł odnawialnych, oraz budowa systemów dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych.
 - Wsparcie dla produkcji urządzeń i komponentów, służących uzyskiwaniu energii ze źródeł odnawialnych.
- 3.2** Promowanie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE przez MŚP/przez przedsiębiorstwa.
- Poprawa efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach, prowadzących działalność w województwie świętokrzyskim.
- 3.3** Wspieranie efektywności energetycznej i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym.
- Poprawa efektywności energetycznej w budynkach publicznych oraz w sektorze mieszkaniowym
- 3.4** Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich typów obszarów, w szczególności na obszarach miejskich, w tym wspieranie zrównoważonego transportu miejskiego oraz podejmowania odpowiednich działań adaptacyjnych i mitygujących.
- Wsparcie dla realizacji planów niskoemisyjnych.

- 3.5 Promowanie wysokowydajnej kogeneracji energii cieplnej i elektrycznej w oparciu o popyt na użytkową energię cieplną.
- Zwiększenie produkcji energii elektrycznej i cieplnej w skojarzeniu.
- 4) **Dziedzictwo naturalne i kulturowe:**
- 4.1 Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniających odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi.
- Tworzenie systemów przeciwdziałania skutkom klęsk żywiołowych oraz usuwania następstw katastrof.
- 4.2 Zaspokojenie znaczących potrzeb w zakresie inwestycji w sektorze gospodarki odpadami, tak aby wypełnić zobowiązania wynikające z prawa unijnego.
- Zapewnienie efektywnego działania systemu gospodarowania odpadami
- 4.3 Zaspokojenie znaczących potrzeb w zakresie inwestycji w sektorze gospodarki wodnej, tak aby wypełnić zobowiązania wynikające z prawa unijnego.
- Poprawa dostępu mieszkańców regionu do systemów oczyszczających ścieki komunalne.
- 4.4 Ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego.
- Ochrona, zachowanie i efektywne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym.
- 4.5 Ochrona i przywrócenie bioróżnorodności, ochrona i rekultywacja gleby oraz promowanie systemów ochrony ekosystemów, w tym programu NATURA 2000 oraz zielonej infrastruktury.
- Ochrona obszarów cennych przyrodniczo oraz wykorzystanie lokalnych i regionalnych zasobów przyrodniczych dla zrównoważonego i przyjaznego środowisku rozwoju turystyki.
- 4.6 Działania mające na celu poprawę stanu środowiska miejskiego, w tym rekultywacja terenów przemysłowych i redukcja zanieczyszczenia powietrza.
- Poprawa jakości środowiska w miastach i obszarach przemysłowych.
- 5) **Nowoczesna komunikacja:**
- 5.1 Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T.
- Poprawa połączeń transportowych województwa z siecią korytarzy krajowych i europejskich oraz największymi polskimi miastami.
- 5.2 Rozwój przyjaznych dla środowiska i niskoemisyjnych systemów transportu, włączając transport śródlądowy, morski, porty i połączenia multimodalne.
- Poprawa jakości wewnętrznych połączeń komunikacyjnych w regionie, szczególnie w kontekście zwiększenia dostępu do lokalnych rynków pracy oraz stref aktywności gospodarczej.
- 5.3 Rozwój i rehabilitacja kompleksowego, nowoczesnego i interoperacyjnego systemu transportu kolejowego.
- Poprawa jakości wewnętrznych połączeń komunikacyjnych w regionie, szczególnie w kontekście zwiększenia dostępu do lokalnych rynków pracy oraz stref aktywności gospodarczej.
6. **Rozwój miast.**
- 6.1 Wspieranie efektywności energetycznej i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym.
- Poprawa warunków do rozwoju gospodarczego obszarów miejskich.
- 6.2 Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz promowanie usług ekosystemowych, w tym programu natura 2000 oraz zielonej infrastruktury.
- Zacieśnienie istniejących powiązań na obszarze funkcjonalnym Kielc, skutkujące wzrostem potencjału społeczno-gospodarczego tego obszaru.
- 6.3 Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T.
- Poprawa warunków do rozwoju gospodarczego obszarów miejskich, w tym przemysłowych.
- 6.4 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich.

- Poprawa warunków do rozwoju gospodarczego obszarów miejskich, w tym przemysłowych.
- 6.5 Inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.

7. Sprawne usługi publiczne:

7.1 wzmacnianie zastosowania technologii komunikacyjno-informacyjnych dla e-administracji, e-learningu, e-integracji, e-kultury i e-zdrowia.

- Upowszechnienie wykorzystania technik informacyjnych i komunikacyjnych w usługach publicznych.

7.2 Wspieranie rozwoju przyjaznego dla zatrudnienia poprzez rozwój potencjałów endogenicznych jako elementu strategii terytorialnej dla obszarów ze specyficznymi potrzebami, łącznie z przekształcaniem upadających regionów przemysłowych oraz działaniami na rzecz zwiększenia dostępności i rozwoju zasobów naturalnych i kulturowych.

- Wspieranie nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów ze specyficznymi potrzebami.

7.3 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych.

- Poprawa dostępności infrastruktury ochrony zdrowia.

7.4 Inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.

- Poprawa dostępności infrastruktury edukacyjnej.

8. Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo.

8.1 Równouprawnienie płci oraz godzenie życia zawodowego i prywatnego.

- Poprawa dostępu do rynku pracy poprzez podniesienie jakości i dostępności usług publicznych ułatwiających godzenie życia prywatnego i zawodowego.

8.2 Aktywne i zdrowe starzenie się.

- Zapewnienie wydłużenia aktywności społecznej i zawodowej osób starszych.

8.3 Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i ponadpodstawowego.

- Poprawa dostępu do wysokiej jakości edukacji, w tym edukacji przedszkolnej.

8.4 Poprawa dostępności wspieranie uczenia się przez całe życie, podniesienie umiejętności i kwalifikacji siły roboczej i zwiększenie dopasowania systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy m.in. przez poprawę jakości kształcenia i szkolenia zawodowego oraz utworzenia i rozwijanie systemów uczenia się poprzez praktykę i przyuczania do zawodu, takich jak dwutorowe systemy kształcenia.

- Upowszechnianie oraz poprawa jakości edukacji, w szczególności kształcenia zawodowego.

- Zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w kształceniu i szkoleniu.

9. Włączenie społeczne i walka z ubóstwem.

9.1 Aktywna integracja, w szczególności w celu poprawy zatrudnialności.

- Zmniejszenie poziomu wykluczenia społecznego poprzez realizację działań z zakresu aktywizacji społeczno – zawodowej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

9.2 Ułatwianie dostępu do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.

- Przyspieszenie włączenia społecznego dzięki rozwojowi efektywnych i odpowiadających potrzebom usług społecznych.

9.3 Wspieranie gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych.

- Wzmocnienie sektora ekonomii społecznej.

10. Otwarty rynek pracy.

10.1 Zapewnianie dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy i nieaktywnym zawodowo, w tym podejmowanie lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników.

- Poprawa dostępu do rynku pracy osób poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo

10.2 Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy.

- Tworzenie nowych miejsc pracy poprzez wsparcie dla osób planujących założyć działalność gospodarczą.

10.3 Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian.

- Podniesienie zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw i ich pracowników.

11. Pomoc techniczna.

- Wzmocnienie potencjału administracyjnego jednostek uczestniczących we wdrażaniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.
- Gwarancja spójnych i efektywnych działań informacyjnych i promocyjnych, dotyczących możliwości realizacji projektów, oraz rezultatów interwencji Programu.

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny uznaje, iż informacje które winny być zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko są niezbędne do zajęcia stanowiska w trybie art. 54 ustawy z dnia 03.10.2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 1235).

Z uwagi na to, iż przedmiotowy projekt będzie długoterminowo wytyczał cele i metody postępowania dla województwa świętokrzyskiego w zakresie programu operacyjnego dla województwa świętokrzyskiego –

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny zajął stanowisko jak na wstępie.

ŚWIĘTOKRZYSKI
PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY
Elzbieta Górska
Elzbieta Górska
SPECJALISTA W DZIEDZINIE HIGIENY
I ZDROWIA PUBLICZNEGO

Otrzymuje:

Adresat

Otrzymuje dowiadomości:

a/a

KK/KK

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, ul. Jagiellońska 68, 25-734 Kielce,
tel. centrala: (41) 365-54-00, sekretariat: (41) 345-09-44, fax (41) 345-18-73
e-mail: wsse.kielce@pis.gov.pl

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KIELCACH**

DEPARTAMENT POLITYKI
REGIONALNEJ

wplynęło dnia 01.09.2014
nr pisma 18263
podpis 63817/2014

63817/2014

WPLYNĘŁO
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
KANCLERZKA URZĘDU

30-06-2014

Nr Rejestru 18263 Podpis RPS

Ilość załączników

A. Ucharyfe
J. Gronowka

Kielce, 27.06.2014 r.

01.07.2014

WPN-II.410.50.2014.MK

Marszałek

Województwa Świętokrzyskiego

W odpowiedzi na pismo znak: DPR-I.433.1.10.4.2013 z dnia 17 kwietnia 2014r., uzupełnione pismem z dnia 9 czerwca 2014r. w sprawie zaopiniowania projektu „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020”, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, na podstawie art. 54 i art. 57 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) **opiniuję pozytywnie** przedłożony projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Z przedstawionych materiałów wynika, iż zawartość merytoryczna prognozy oddziaływania na środowisko odpowiada wymogom art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku (...). Wykorzystano i przeanalizowano informacje zawarte w piśmie z dnia 11 grudnia 2013r., znak: WPN-II.411.18.2013.MK w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Z analizy przedłożonej dokumentacji wynika, iż uwagi zawarte w piśmie z dnia 26 maja 2014r. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach zostały uwzględnione.

Przedmiotowy projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 (RPOWŚ) jest dokumentem, który przygotowuje województwo świętokrzyskie do absorpcji środków unijnych w ramach nowej perspektywy finansowej. Celem opracowania jest diagnoza istniejącego stanu oraz określenie potrzeb i wytyczenie najważniejszych celów i kierunków rozwoju województwa. W przedłożonym dokumencie określono cele szczegółowe, projekty inwestycyjne, które będą realizowane przez 11 Osi Priorytetowych tj:

- I- Innowacje i nauka,
- II -Konkurencyjna gospodarka,
- III - Efektywna i zielona energia,
- IV - Dziedzictwo naturalne i kulturowe,

- V - Nowoczesna komunikacja,
- VI - Rozwój miast,
- VII - Sprawne usługi publiczne,
- VIII - Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo,
- IX - Włączenie społeczne i walka z ubóstwem,
- X - Otwarty rynek pracy,
- XI - Pomoc techniczna.

W analizowanym dokumencie opisano poszczególne Osie Priorytetowe, z wyznaczonymi priorytetami i celami do osiągnięcia. Dla każdego z jedenastu priorytetów wskazano typy przedsięwzięć planowanych do realizacji oraz beneficjentów, jak również zasady finansowania wybranych projektów wraz z zasadami ich wyboru. Sporządzony dokument nie jest planem konkretnych, zidentyfikowanych przedsięwzięć, stanowi jedynie zbiór informacji odnośnie kierunków mających na celu zapewnienie dynamicznego rozwoju województwa w dziedzinach życia społecznego, kulturalnego i gospodarczego.

W projekcie Programu nie zostały wskazane konkretne przedsięwzięcia oraz miejsca ich realizacji, co było największą trudnością w ocenie potencjalnych oddziaływań negatywnych czy też pozytywnych na środowisko, jak również w ocenie oddziaływań skumulowanych. Wobec tego, że projekt RPOWŚ wyznacza ramy dla realizacji przyszłych przedsięwzięć, prognoza została dostosowana swym poziomem szczegółowości do poziomu szczegółowości analizowanego dokumentu. Jak wskazują zapisy prognozy w przyszłości bardziej szczegółowa ocena oddziaływań na środowisko, w oparciu o informacje na temat rodzaju, zakresu, miejsca realizacji inwestycji i technologii danego przedsięwzięcia powinna być przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi procedurami w tym zakresie.

Analizując zapisy projektu RPOWŚ zidentyfikowano osie priorytetowe, których realizacja będzie związana z występowaniem potencjalnie pozytywnych lub potencjalnie negatywnych oddziaływań na środowisko. Do najbardziej wskazywanych działań mogących mieć negatywne oddziaływanie na środowisko, w tym na przyrodę zalicza się działania Osi Priorytetowych: III - Efektywna i zielona energia; IV - Dziedzictwo naturalne i kulturowe; V - Nowoczesna komunikacja oraz VI - Rozwój miast.

Oś priorytetowa III - Efektywna i zielona energia zakłada realizację inwestycji, których celem jest poprawa efektywności energetycznej oraz zwiększenie poziomu wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (energia wodna, wiatru, słoneczna, geotermalna, biogazu, biomasy), co w rezultacie przyczyni się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń do powietrza.

W ramach inwestycji wskazanych w Osi priorytetowej IV - Dziedzictwo naturalne i kulturowe wspierane będą działania ukierunkowane na przeciwdziałanie klęskom żywiołowym oraz zabezpieczenie przeciwpowodziowe, np. budowę lub modernizację zbiorników małej retencji oraz wspierania systemu reagowania i ratowania. Kolejne elementy wsparcia z tej osi ukierunkowane będą na wzmocnienie efektywnego systemu gospodarki odpadami i gospodarki wodno - ściekowej, a także wsparciem zostaną objęte obszary cenne przyrodniczo, będące formami ochrony przyrody.

Odnosząc się do Osi priorytetowej V - Nowoczesna komunikacja wsparcie uzyskają inwestycje z zakresu budowy, rozbudowy i przebudowy infrastruktury drogowej regionu, poprawiające dostępność do dróg znajdujących się w sieci TEN-T, oraz inwestycje dotyczące transportu kolejowego.

Inwestycje z osi priorytetowej VI - Rozwój miast skierowane będą na projekty związane ze wsparciem w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) obejmujących efektywność energetyczną i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej w sektorze mieszkaniowym. Przedmiotowa oś przewiduje również wsparcie projektów mających na celu ochronę i przywrócenie

różnorodności biologicznej zbiorników wodnych, a także dofinansowanie inwestycji służących do celów turystycznych obszarów przyrodniczych znajdujących się na obszarze funkcjonalnym Miasta Kielce (Kielecki Obszar Funkcjonalny). Inwestycje w ramach priorytetu obejmować będą również wsparcie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynków mieszkalnych, w tym modernizacji budynków związanej m.in. wymianą okien, drzwi, przebudową systemów grzewczych. Działania te przyczynią się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i poprawią jego jakość poprzez wdrożenie rozwiązań niskoemisyjnych.

Założenia pozostałych Osi Priorytetowych skupiają się m.in. na realizacji projektów w zakresie wspierania innowacyjności i nauki, rynku pracy, usług publicznych, edukacji oraz problemów społecznych. Z uwagi na nieinfrastrukturalne typy projektów, nie będą one niosły negatywnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska.

Uwzględniając zapisy dokumentu, osiągnięcie powyższych celów wskazanych w poszczególnych Osiach Priorytetowych prowadzone będzie w oparciu o zrównoważony rozwój oraz zasady ochrony środowiska. Ponadto, zgodnie z zapisami dokumentu wszelkie planowane działania i przedsięwzięcia będą uwzględniać cele ochrony obszarów chronionych. Wdrożenie projektu RPOWŚ umożliwi osiągnięcie założonych celów, a także stworzy warunki rozwoju województwa świętokrzyskiego poprzez zastosowanie gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach. Stwierdzono także, iż inwestycje mogące mieć negatywny wpływ na środowisko, w tym na zdrowie ludzi, powinny być realizowane z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technik.

W prognozie poddano analizie i ocenie oddziaływania na środowisko planowanych działań oraz dokonano identyfikacji zagrożeń i problemów wynikających z realizacji dokumentu uwzględniając aspekty ochrony środowiska oraz ideę zrównoważonego rozwoju. Dokonano identyfikacji potencjalnych oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań i oceniono stopień natężenia tych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska w zestawieniu tabelarycznym i opisowym, grupując efekty pozytywne i negatywne.

Pozytywny wpływ na zapewnienie równowagi przyrodniczej będą miały m.in. działania realizowane w ramach priorytetu 6.4, dotyczące ochrony i przywrócenia różnorodności biologicznej, ochrony i rekultywacji gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, poprzez opracowanie planów ochrony dla rezerwatów przyrody i planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. Działania te przyczynią się do utrzymania stabilności ekosystemów, zachowania różnorodności biologicznej oraz zachowania ważnych miejsc cennych przyrodniczo. Wszelkie działania inwestycyjne dot. budowy, rozbudowy dróg, wykorzystania odnawialnych źródeł energii czy budowy nowych przedsięwzięć uwzględniać będą warianty lokalizacyjne, unikając przzerwania korytarzy ekologicznych i miejsc cennych przyrodniczo. Poprzez realizację działań wspieranych w ramach osi priorytetowej I, III i VI w przyszłości nastąpi zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz poprawa efektywności energetycznej i wykorzystania OZE. Jak wynika z zapisów prognozy, w trakcie przeprowadzenia termomodernizacji budynków uwzględnione zostaną aspekty dotyczące ochrony miejsc lęgowych ptaków i nietoperzy. Działania wspierane w ramach osi priorytetowej IV przyczynią się do poprawy systemu gospodarowania odpadami, w tym zmniejszenia ilości odpadów, poprzez zwiększenie poziomu odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Działania z zakresu gospodarki wodno – ściekowej przyczynią się do poprawy stanu środowiska wodnego i gleby oraz pośrednio pozytywnie wpłyną na stan ekosystemów wodnych i zależnych od wody. Ponadto w ramach RPOWŚ wspierane będą projekty służące zarządzaniu i ochronie krajobrazu (co wynika m.in. z planowanych zmian w ustawie o ochronie przyrody). Realizacja tego typu projektów pozwalać będzie na odpowiednie wkomponowywanie nowych elementów, umożliwiając zachowanie cennego krajobrazu, jego wartości oraz ograniczanie niepożądanego wpływu na jego walory.

Oprócz pozytywnego wpływu w prognozie wskazano obszary występowania potencjalnego negatywnego oddziaływania związanego głównie z etapem budowy przedsięwzięć oraz etapem eksploatacji. Do działań mogących mieć negatywny wpływ na środowisko zaliczono działania osi V, dot. zwłaszcza rozwoju sieci komunikacyjnej. Realizacja budowy i rozbudowy dróg, z uwagi na ich liniowy charakter, może prowadzić do fragmentacji struktur przyrodniczych pełniących funkcję korytarzy ekologicznych, może przyczynić się do wzrostu zanieczyszczenia powietrza oraz emisji hałasu. Wskazano również na możliwość negatywnego oddziaływania w przypadku budowy linii kolejowych. Istotne znaczenie będzie mieć również realizacja działań z osi III dotycząca produkcji i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych (energii wiatru, słońca, wody oraz biogazu). Energetyka wiatrowa powoduje oddziaływania w odniesieniu do ptaków i nietoperzy, prowadząc do ubożenia ich populacji w wyniku kolizji z turbinami wiatrowymi. Rodzaj tego typu przedsięwzięć charakteryzuje się także określonymi uciążliwościami, szczególnie w zakresie emisji hałasu dla zdrowia i życia ludzi, a także wpływa niekorzystnie na krajobraz. Natomiast powstanie farm fotowoltaicznych może nieść negatywny wpływ na powierzchnię ziemi oraz zwierzęta. Systemy produkcji energii elektrycznej z energii słonecznej obejmują najczęściej znaczne powierzchnie, mogą zaburzać migrację zwierząt, powodować efekt lustra wody, oślnienia i efekt termiczny. Z kolei energetyka wodna, poprzez budowę sztucznych zbiorników wodnych oraz elektrowni wodnych, wpływa na powstanie barier na trasach migracji niektórych gatunków ryb, a także innych zwierząt, może również stanowić zagrożenie dla gatunków roślin i siedlisk zależnych od wód. Natomiast instalacje wykorzystujące biogaz mogą negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzi. Nieodpowiednia lokalizacja obiektów, wynikająca ze zbyt bliskiego położenia instalacji w stosunku do zabudowy mieszkaniowej może prowadzić do uciążliwości substancjami odorowymi. Ponadto niektóre inwestycje, w tym termomodernizacja budynków, może wpłynąć niekorzystnie na stan populacji zwierząt (szczególnie ornitofauny), ograniczając dostępne dla nich siedliska, czy też bezpośrednio powodując śmierć osobników w związku z realizowanymi pracami.

Powyższe działania będą w pośredni bądź bezpośredni sposób dotyczyć poszczególnych komponentów środowiska. Oddziaływania w/w inwestycji mogą być związane z emisją hałasu, zanieczyszczeń do powietrza, wód, zakłóceniem walorów krajobrazowych i przyrodniczych. Należy zwrócić uwagę na niebezpieczeństwo realizacji działań z zakresu turystyki wykorzystującej potencjał środowiska przyrodniczego. Istotny jest wysnuty wniosek z prognozy iż cyt: „*należy tak lokalizować ścieżki edukacyjne i turystyczne, by prowadzić je poza cennymi siedliskami przyrodniczymi*” – czego brak jest w projekcie dokumentu RPOWŚ, co należałoby uwzględnić. Zapisy prognozy wskazują, że na etapie inwestycyjnym, powinny być wybierane takie rozwiązania (np. wybór odpowiedniej lokalizacji, zastosowanie odpowiednich rozwiązań technologicznych, dotrzymanie obowiązujących standardów ochrony środowiska), które w trakcie realizacji oraz eksploatacji będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływały na środowisko oraz zdrowie i życie ludzi.

W prognozie wstępnie oceniono wpływ planowanych kierunków działań na środowisko, z uwzględnieniem obszarów cennych przyrodniczo, w tym istniejących form ochrony przyrody. Analizując powyższy dokument strategiczny można stwierdzić, że realizacja ustaleń w/w dokumentu nie powinna kolidować z zakazami i celami ochrony ustalonymi dla parków krajobrazowych, z zakazami i działaniami w zakresie czynnej ochrony ekosystemów ustalonymi dla obszarów chronionego krajobrazu, które znajdują się na terenie województwa świętokrzyskiego. Stwierdzono, w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.), iż zakazy dla powyższych form ochrony przyrody nie obowiązują w odniesieniu do inwestycji celu publicznego oraz prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powodziowym. Nie zostaną również naruszone zakazy wymienione w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody

w odniesieniu do rezerwatów przyrody znajdujących się na terenie województwa. Zakres prac oraz zasięg oddziaływania planowanych projektów inwestycyjnych nie powinny skutkować naruszeniem celów ochrony obszarów Natura 2000 mających znaczenie dla Wspólnoty. Zapisy prognozy wskazują, iż podczas planowania i realizacji inwestycji zlokalizowanych na terenie obszarów Natura 2000, należy uwzględnić rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedliska, a także zapisy poszczególnych Planów zadań ochronnych, w ramach których wykonane zostały inwentaryzacje terenowe, wskazujące na rozmieszczenie przedmiotów ochrony w tych obszarach. Stwierdzono, iż działania inwestycyjne na obszarach Natura 2000 będą prowadzone w taki sposób, by nie naruszać przedmiotów ich ochrony oraz wpływać znacząco negatywnie na integralność tych obszarów.

Dla poszczególnych obszarów wsparcia wskazanych w priorytetach inwestycyjnych, wskazano szereg działań minimalizujących w celu ograniczenia ewentualnych negatywnych oddziaływań. Na etapie oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych przedsięwzięć należy dokonać wyboru najwłaściwszych działań minimalizujących dostosowanych do lokalizacji inwestycji oraz rodzaju oddziaływania. Ponadto w prognozie wskazano rozwiązania alternatywne dla działań planowanych w ramach projektu.

Biorąc pod uwagę powyższe prognozuje się, że przy zastosowaniu zaproponowanych działań minimalizujących realizacja projektu ustaleń przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znacząco negatywnego oddziaływania na cele ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000 i powiązania z innymi obszarami Natura 2000.

Wyniki przeprowadzonej analizy wskazują, że realizacja zamierzeń zawartych w projekcie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 nie wpłynie znacząco negatywnie na środowisko województwa świętokrzyskiego oraz terenów sąsiednich. Określono system monitoringu Programu Operacyjnego, w którym przedstawiono wskaźniki oceny realizacji dokumentu oraz sposób monitorowania, dzięki czemu będzie możliwa kontrola wykonywanych zadań.

Pomimo pozytywnej opinii Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach zgłasza następujące uwagi dotyczące projektu RPOWŚ:

1. Odnosząc się do zapisów osi priorytetowej 4 – Dziedzictwo naturalne i kulturowe w priorytecie inwestycyjnym 6.4 należy zmienić zapisy dot. obszarów Natura 2000 i uzupełnić wykaz obszarów cennych przyrodniczo objętych wsparciem tj. po słowach cyt: „parkach krajobrazowych, rezerwatach przyrody” zamiast „w tym położonych na obszarach Natura 2000”, należy wymienić „obszary Natura 2000”, a także dodać obszary chronionego krajobrazu. Sugeruje się by zapisy na str. 93 dot. najważniejszych typów przedsięwzięć uszczegółowić poprzez dodanie słów „W ramach priorytetu inwestycyjnego 6.4 wsparcie otrzymają projekty, służące podniesieniu *ochrony* standardu oraz *poprawie* bazy technicznej i wyposażenia parków krajobrazowych, *obszarów chronionego krajobrazu*, rezerwatów przyrody, *obszarów Natura 2000*”. Ponadto proponuje się uzupełnić listę beneficjentów oraz grup docelowych poprzez dodanie dyrekcji parku narodowego, regionalnych dyrekcji lasów państwowych (w związku z art. 28 ust.11 pkt. 1 i 3a i art. 30 ust 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody), jednostki naukowe – jako potencjalnych wykonawców inwentaryzacji przyrodniczych. Natomiast w priorytecie inwestycyjnym 6.3 po słowach cyt: „zakłada realizację inwestycji dotyczących wzmocnienia potencjału województwa w kontekście ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego” należy dopisać „i naturalnego”. Jednocześnie w priorytecie inwestycyjnym 5.2 – przeciwdziałanie klęskom żywiołowym, należałoby uwzględnić dofinansowanie dla polderów zalewowych, suchych zbiorników wodnych i wałów przeciwpowodziowych.

2. Należy skorygować zapisy projektu dokumentu Osi priorytetowej 6. Rozwój miast cyt: „wykorzystanie do celów turystycznych cennych przyrodniczo obszarów znajdujących się na obszarze funkcjonalnym Miasta Kielce (Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu)”, poprzez „dofinansowanie inwestycji przyczyniających się do ochrony i poprawy oraz udostępniania do celów turystycznych obszarów przyrodniczych znajdujących się na obszarze funkcjonalnym Miasta Kielce”.
3. Projekt dokumentu uwzględnia działania z zakresu zarządzania i ochrony krajobrazu - audytu krajobrazowego i urbanistycznych zasad krajobrazu, o których mowa w proponowanych zmianach ustawy o ochronie przyrody. Proponuje się doprecyzować zapisy z zakresu ochrony krajobrazu poprzez uwzględnienie również Planu zarządzania krajobrazem, który będzie zawierał cele oraz wskazania do ochrony przyrody i krajobrazu.
4. Sugeruje się, by zapisy Osi priorytetowej 3, odnoszące się do wykorzystania energii pochodzącej z odnawialnych źródeł, w tym energii słonecznej uszczegółowić poprzez rozgraniczenie produkcji opartej na kolektorach słonecznych i energii opartej na ogniwach fotowoltaicznych. Wprowadzenie uszczegółowionego zapisu umożliwi dofinansowanie wyposażenia budynków mieszkalnych w układy wspomagające przygotowanie ciepłej wody użytkowej, a także poprawi bilans energetyczny budynków.

W związku z zapisami art. 55 ust. 4 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), przyjęty dokument wraz z podsumowaniem, o którym mowa w ust. 3 w wersji elektronicznej CD, należy przesłać Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Kielcach.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Kielcach:
Z-CIA REGIONALNEGO DYREKTORA
mgr inż. Jarosław Pajdak

Świętokrzyski
Państwowy Wojewódzki
Inspektor Sanitarny
25-734 Kielce, ul. Jagiellońska 68
SEV.9022.5.29.2014) 345 18 73

WPLYNEŁO
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
KANCELARIA URZĘDU

15887 23-05-2014
53555-2014

Nr Rejestru Podpis
Ilość załączników

Dyrektor I. Jankowski
Kielce, dn. 26.05.2014 r.
REGIONALNEJ
10280/2014
53555/2014

OPINIA SANITARNA

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14.03.1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2011r. Nr 212, poz. 1263 z późn. zm.), art. 54 ust.1 ustawy z dnia 03.10.2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r., poz. 1235 z późn. zm.) -

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny
po zapoznaniu się z dokumentami:

1. Projektem dokumentu pn.: „Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020”, opracowanym przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego - wersja 3.0, data opracowania – luty 2014. (wersja elektroniczna).
 2. Prognozą oddziaływania na środowisko projektu „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020”, opracowaną przez Pectore – Eco Sp. z o.o. Gliwice, ul. Al. Przyjaźni 7/2, rok opracowania – 2014r. (wersja elektroniczna).
- przedłożonymi przy wniosku Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach z dn. 17.04.2014r. (data wpływu do WSSE Kielce 25.04.2014r.), znak: DPR-I.433.1.10.4.2013.

opiniuje ww. projekt pn.:
**„Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020”
bez zastrzeżeń.**

Marszałek Województwa Świętokrzyskiego pismem z dn. 17.04.2014r., znak: DPR-I.433.1.10.4.2013 zwrócił się do Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z wnioskiem o zaopiniowanie projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020 wersja 3.0 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do ww. dokumentu, zwanego dalej programem.

Opiniując przedmiotowy projekt Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny realizuje postanowienia art. 54 ust.1 ustawy z dnia 03.10.2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r., poz. 1235 z późn. zm.).

Dla przedmiotowego projektu dokumentu Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, pismem z dn. 06.12.2013r. Nr SEV.9022.5.84.2013 określił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Z posiadanych przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dokumentów wynika, iż w skład programu wchodzi jedenaście osi priorytetowych, w obszarze których sformułowano priorytety inwestycyjne oraz cele szczegółowe:

1) Innowacje i nauka:

1.1 Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy.

- Podniesienie jakości prowadzonych badań przez jednostki badawczo – rozwojowe.
- 1.2 Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu.
- Wzrost konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw działających w województwie świętokrzyskim.
- 2. **Konkurencyjna gospodarka:**
- 2.1 Rozwój produktów i usług opartych na technikach informacyjno – komunikacyjnych (TIK), handlu elektronicznego oraz zwiększenie zapotrzebowania na TIK.
- Wzrost wykorzystania TIK w działalności przedsiębiorstw, w tym wsparcie dla wprowadzania na rynek produktów lub usług, opartych na technikach informacyjnych i komunikacyjnych.
- 2.2 Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwienie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości.
- Wzrost liczby trwałych miejsc pracy w przedsiębiorstwach.
- 2.3 Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), w szczególności w celu umiędzynarodowienia.
- Wzrost liczby przedsiębiorstw z województwa świętokrzyskiego oferujących swoje produkty lub usługi na rynkach międzynarodowych.
- 2.4 Wspieranie tworzenia i poszerzenia zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług.
- Wzrost zdolności przedsiębiorstw, działających w województwie świętokrzyskim do wprowadzania na rynek nowych produktów lub usług.
- 2.4 Wspieranie zdolności MŚP do wzrostu na rynkach regionalnych, krajowych i międzynarodowych oraz do angażowania się w procesy innowacji.
- Wzrost zdolności instytucji otoczenia biznesu do wspierania innowacyjnego rozwoju przedsiębiorstw.
- 3. **Efektywna i zielona energia:**
- 3.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.
- Zwiększenie produkcji energii w województwie świętokrzyskim, pochodzących ze źródeł odnawialnych, oraz budowa systemów dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych.
- 3.2 Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach.
- Poprawa efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach, prowadzących działalność w województwie świętokrzyskim.
- 3.3 Wspieranie efektywności energetycznej inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym.
- Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych m.in. poprzez poprawę efektywności energetycznej w budynkach publicznych oraz w sektorze mieszkaniowym.
- 3.4 Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów,

- w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.
- Wsparcie dla realizacji inwestycji wynikających z założeń planów niskoemisyjnych.
- 4) Dziedzictwo naturalne i kulturowe:**
- 4.1** Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami.
- Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania skutkom klęsk żywiołowych oraz usuwania skutków katastrof.
- 4.2** Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie.
- Zapewnienie efektywnego działania systemu gospodarowania odpadami.
- 4.3** Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie.
- Poprawa dostępu mieszkańców regionu do systemów oczyszczających ścieki komunalne.
- 4.4** Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego
- Ochrona, zachowanie i efektywne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym.
- 4.5** Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program "Natura 2000" i zieloną infrastrukturę.
- Ochrona obszarów cennych przyrodniczo oraz wykorzystanie lokalnych i regionalnych zasobów przyrodniczych dla zrównoważonego i przyjaznego środowisku rozwoju turystyki.
- 5) Nowoczesna komunikacja:**
- 5.1** Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T), w tym z węzłami multimodalnymi.
- Poprawa połączeń transportowych województwa z siecią korytarzy krajowych i europejskich oraz z największymi polskimi miastami.
- 5.2** Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowania działań służących zmniejszeniu hałasu
- Poprawa jakości wewnętrznych połączeń komunikacyjnych w regionie, szczególnie w kontekście zwiększenia dostępu do transportu kolejowego, lokalnych rynków pracy oraz stref aktywności gospodarczej.
- 6. Rozwój miast:**
- 6.1** Wspieranie efektywności energetycznej i inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym.
- Poprawa warunków do rozwoju gospodarczego obszarów miejskich.
- 6.2** Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.
- Wsparcie do realizacji planów niskoemisyjnych.
- 6.3** Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz

- promowanie usług ekosystemowych, w tym programu natura 2000 oraz zielonej infrastruktury.
- Poprawa i ochrona obszarów cennych przyrodniczo na terenie Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz wykorzystanie tych zasobów dla rozwoju turystyki.
- 6.4** Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T.
- Poprawa warunków do rozwoju gospodarczego obszarów miejskich, w tym przemysłowych.
- 6.5** Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich.
- Poprawa warunków do rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów miejskich, w tym przemysłowych.
- 6.6** Inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.
- 7. Sprawne usługi publiczne:**
- 7.1** Wzmacnianie zastosowania technologii komunikacyjno-informacyjnych dla e-administracji, e-uczenia, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia.
- Upowszechnienie wykorzystania technik informacyjnych i komunikacyjnych w usługach publicznych.
- 7.2** Wspieranie wzrostu gospodarczego sprzyjającego zatrudnieniu poprzez rozwój potencjału endogenicznego jako elementu strategii terytorialnej dla określonych obszarów, w tym poprzez przekształcanie upadających regionów przemysłowych i zwiększenie dostępu do określonych zasobów naturalnych i kulturalnych oraz ich rozwój
- Wspieranie nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów ze specyficznymi potrzebami.
- 7.3** Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszenia nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych.
- Poprawa dostępności infrastruktury ochrony zdrowia oraz pomocy i integracji społecznej.
- 7.4** Inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie, poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.
- Poprawa dostępności infrastruktury edukacyjnej.
- 8. Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo:**
- 8.1** Aktywne i zdrowe starzenie się.
- Wspieranie wydłużenia aktywności zawodowej osób w wieku produkcyjnym.
- 8.2** Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia.
- Poprawa dostępu do wysokiej jakości edukacji, w tym edukacji przedszkolnej.
- 8.3** Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji.
- Upowszechnienie uczestnictwa osób dorosłych w kształceniu.

8.4 Lepsze dopasowywanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami.

➤ Poprawa jakości i upowszechnienie kształcenia zawodowego.

9. Włączenie społeczne i walka z ubóstwem:

9.1 Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie.

➤ Wspieranie aktywizacji społecznej i zawodowej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

9.2 Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.

➤ Poprawa dostępności do wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych.

9.3 Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia.

➤ Wzmocnienie sektora ekonomii społecznej.

10. Otwarty rynek pracy:

10.1 Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników.

➤ Zwiększenie dostępu do zatrudnienia i wspieranie aktywności zawodowej.

10.2 Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

➤ Wspieranie samozatrudnienia i przedsiębiorczości.

10.3 Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian.

➤ Wzmocnienie adaptacyjności przedsiębiorstw i ich pracowników.

11. Pomoc techniczna:

➤ Wzmocnienie potencjału administracyjnego jednostek uczestniczących we wdrażaniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.

➤ Gwarancja spójnych i efektywnych działań informacyjnych i promocyjnych, dotyczących możliwości realizacji projektów, oraz rezultatów interwencji Programu.

W prognozie oddziaływania na środowisko dla ww. projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego przedstawiono wpływ realizacji ustaleń zadań ww. na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (ludzi, wodę, zasoby naturalne, powietrze/klimat, powierzchnię ziemi/gleby, krajobraz, flora/fauna, obszary chronione/Natura 2000, dobra materialne, zabytki). Określono czy oddziaływanie to może mieć kierunek negatywny, pozytywny czy obojętny na poszczególne elementy środowiska.

Według autora prognozy ww. kierunki działań inwestycyjnych będą w głównej mierze pozytywnie wpływać na środowisko naturalne i zdrowie ludzi. Wsparciem objęte zostaną projekty przyczyniające się w dalszej perspektywie do poprawy stanu środowiska. Głównym źródłem negatywnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska będzie sam etap realizacji inwestycji. W przypadku niewłaściwej eksploatacji nowych obiektów może dojść do potencjalnego negatywnego wpływu na środowisko. Funkcjonowanie nowych obiektów będzie dodatkowym źródłem emisji do środowiska, jednakże stosowanie

najlepszych dostępnych technik, przeprowadzenie rzetelnych ocen oddziaływania na środowisko na etapie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach poszczególnych inwestycji, uwzględniających odpowiedni dobór lokalizacji przedsięwzięć, ograniczy, zminimalizuje skalę niepożądanych oddziaływań.

Uznaje się, iż negatywne oddziaływanie skutków realizacji ustaleń regionalnego programu operacyjnego, w tym zdrowie i życie ludzi zostanie ograniczone dzięki zapisom w treści prognozy jw., jak również zapisom w opracowywanych w następnym etapie dokumentach planistycznych, uściślających funkcje i przeznaczenie terenów, oraz w sposób szczegółowy dla poszczególnych przedsięwzięć podczas opracowywania raportu oddziaływania na środowisko w zakresie wpływu na poszczególne aspekty środowiska oraz zdrowie i życie ludzi.

Biorąc powyższe pod uwagę –

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny zajął stanowisko jak na wstępie.

ŚWIĘTOKRZYSKI
PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY
Elżbieta Socha - Stolarzka
SPECJALISTA W DZIEDZINIE HIGIENY
I ZDROWIA PUBLICZNEGO

Otrzymuje (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru):

Urząd Marszałkowski
Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach
25-516 Kielce, Al. IX Wieków Kielc 3

Otrzymuje do wiadomości:

a/a
KK/KK

Jedni chcą 25-lecia Wolności, inni Lecha Kaczyńskiego

Radni PIS chcą, by prezydent Lech Kaczyński był patronem nowo wybudowanego obwodnicą obwodnicy Ostrowa.

Pozostali proponują nazwać go Aleją 25-lecia Wolności.

JANUSZ KĘDRACKI

Chodzi o fragment obwodnicy od ronda Powstańców Sycylii do ulicy Jana Samsonowicza w Ostrowcu Świętokrzyskim. Już kilka miesięcy temu došlo do sporu co do jego nazwy na sesji rady miasta. Prezydent Jarosław Wildczyński wystąpił z wnioskiem, aby była to ulica Lechowska. Wyroził się z tego, gdyż radni PIS chcieli za jej patrona Le-

cha Kaczyńskiego. Teraz sprawa wraca. Na poniedziałkowej sesji radni będą głosować nad dwoma projektami uchwał. Z pierwszym wystąpił klub PIS. W jego uzasadnieniu m.in. czytamy, że nadanie ulicy imienia Lecha Kaczyńskiego będzie złożeniem „hołdu Przewodniemu Kaczyńskiemu, który przyczynił się do odzyskania przez Polskę, który zginął, pełniąc najwyższy urząd państwowy oraz - symbolicznie - wszystkim ofiarom najtragiczniejszej w naszej historii katastrofy smoleńskiej”. PIS proponuje też ostatecznie w terminie sesyjnej rady miasta z kwietnia 2010 roku, której członkowie opowiedzieli się wtedy za uhonorowaniem pamięci tragicznie zmarłego prezydenta RP poprzez „znaczenie nazwy ulicy lub obiektu, nadmieniając w dyskusji, iż grona na oczekuje na oddanie obwodnicy”.

„To było pod koniec poprzedniej kadencji, ale powinno zostać uwzględnione, żeby zachować ciągłość rady miasta - uważa Zbigniew Duda, szef klubu radnych PIS. W poprzedniej kadencji PIS współzaprządził w miejsce, teraz znajduje się w opozycji. Powstało trzy kluby w radzie - były Ostrowski Samorząd, PO i SLD - wystąpiły z projektem uchwały, by nową obwodnicę nazwać Aleją 25-lecia Wolności. „Nazwa ta w sposób wyjątkowy odzwierciedla radość, nadzieję i aspiracje nas wszystkich, a idea wolności jest nam wszystkim szczególnie bliska bez względu na nasze poglądy, przekonania i przynależność polityczną. (...) Wydarzenia sprzed 25 lat to oczywiście powód do świętowania sukcesów, które zbliżyły nasz kraj do grona najlepiej rozwiniętych państw Europy” - argumentują wnioskodawcy. PIS ma w radzie miasta siedem głosów, DOS, PO i SLD razem 16. Zbigniew Duda zdaje sobie sprawę, że wniosek jego partii nie ma w tym układzie szans. Nie zamierza jednak ustępować. - My wrócimy do tego po jesiennych wyborach - zapowiada. o

Wybory w „S”. Po raz kolejny Bartosz

Waldemar Bartosz zostanie po raz kolejny wybrany na przewodniczącego Świętokrzyskiej „Solidarności”. Szefem związku w regionie już od 1990 roku.

JANUSZ KĘDRACKI

Wybory odbędą się pod koniec XVIII Walnego Zebrańia Delegatów Regionu Świę-

tokrzyskiego NSZZ „Solidarność”, które rozpocznie się dziś o godz. 11 w hotelu Echo w Cedzynie. Weźmie w nim udział 147 delegatów reprezentujących ok. 20 tys. członków związku w regionie obejmującym województwo świętokrzyskie bez dwóch powiatów - sandomierskiego i opatowskiego. Paworytem wyborów na przewodniczącego zarządu regionu jest

Waldemar Bartosz. Prawdopodobnie nie będzie miał konkurentów. - Nie ma żadnego zgłoszenia, ale może to nastąpić na zjeździe - mówi Bartosz. Wraz z Janem Mosińskim z popołudniowej Wielkopolski należy do najbliższych działających przewodniczących regionu w związku. Świętokrzyskiej „S” szefuje już od 1990 roku. o

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Objęta nabór
wniosków o przyznanie pomocy na operacje z zakresu „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich wdrażanych za pośrednictwem Biuletynu Lokalnej Grupy Działania „Stonczny Lider” działającej na terenie gminy Busko-Zdrój
Wnioski o przyznanie pomocy można składać w terminie: od 14 lipca 2014 roku do 4 sierpnia 2014 roku
Ostatyczny termin składania wniosków upływa 4 sierpnia 2014 roku o godz. 15.00.
Nabór dotyczy następujących przedsięwzięć:
 B.1.3 Działanie w zakresie tworzenia miejsc pracy dla mieszkańców obszaru LGD
 Wnioski należy składać bezpośrednio w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym Biuletynu Lokalnej Grupy Działania „Stonczny Lider”, ul. Partyzantów 22, 28-100 Busko-Zdrój, w godz. 8.00-15.00.
 Wniosek o przyznanie pomocy należy złożyć na rozwiniętym formularzu wraz z wymagany załącznikami.
 Formularz wniosku oraz instrukcja wypełnienia wniosku dostępne są na stronach internetowych: Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi www.mrr.gov.pl, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa www.arm.gov.pl, Świętokrzyskiego Biuletynu Regionalnego w Kielcach www.prow.abr.pl i Biuletynu Lokalnej Grupy Działania „Stonczny Lider” www.stoncznylider.pl.
 Kryteria wyboru operacji oraz wykaz dokumentów niezbędnych do wyboru wniosków z zakresu „tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw” są udostępnione na stronie internetowej Biuletynu Lokalnej Grupy Działania „Stonczny Lider” oraz do wglądu w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym Biuletynu Lokalnej Grupy Działania „Stonczny Lider”, ul. Partyzantów 22, 28-100 Busko-Zdrój, w godz. 8.00-15.00.
 Minimalne wymagania, których spełnienie jest nieodłącznym warunkiem przyjęcia przez LGD: otrzymanie co najmniej 50% sumy punktów możliwych do otrzymania ze wszystkich lokalnych kryteriów wyboru w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw”.
 Wysokość dostępnych środków na operacje z zakresu „tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw” w 2014 roku wynosi:
 B.1.3 Działanie w zakresie tworzenia miejsc pracy dla mieszkańców obszaru LGD – 41 387,50 zł
 Wszelkie informacje niezbędne do prawidłowego wypełnienia wniosków udostępniane są w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym Biuletynu Lokalnej Grupy Działania „Stonczny Lider” oraz pod numerem telefonu (041) 378 71 77.
Wnioski należy składać w 2 egzemplarzach (w wersji papierowej i elektronicznej) w skróconych. Nosiak elektroniczny powinien być opisany nazwą Beneficjenta i tytułem projektu.

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Objęta nabór
wniosków o przyznanie pomocy na operacje z zakresu „Małe projekty” oraz „Odnawia i rozwój wsi” w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich wdrażanych za pośrednictwem Biuletynu Lokalnej Grupy Działania Powiatu Opatowskiego, działającej na terenie gmin: henkawa, Opatów, Otarów, Tarnów, Wojciechówce.
Wnioski o przyznanie pomocy można składać w terminie: od 15.07.2014 r. do 31.07.2014 r.
 Wnioski należy składać bezpośrednio w siedzibie Lokalnej Grupy Działania Powiatu Opatowskiego, ul. 16 Sycylii 1, 27-600 Opatów, w godz. 8.00-14.00. Wniosek o przyznanie pomocy należy złożyć na rozwiniętym formularzu wraz z wymagany załącznikami. Formularz wniosku dostępny jest na stronach internetowych: Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi www.mrr.gov.pl, Świętokrzyskiego Biuletynu Regionalnego w Kielcach www.prow.abr.pl i Lokalnej Grupy Działania Powiatu Opatowskiego www.lgdopatow.pl. Kryteria wyboru operacji są udostępnione na stronie internetowej Lokalnej Grupy Działania Powiatu Opatowskiego oraz do wglądu w siedzibie Biuletynu Lokalnej Grupy Działania Powiatu Opatowskiego, ul. 16 Sycylii 1, 27-600 Opatów, w godz. 8.00-14.00.
 Wysokość dostępnych środków na operacje z zakresu „Małe projekty” wynosi 63 115,18 zł. Wysokość dostępnych środków na operacje z zakresu „Odnawia i rozwój wsi” wynosi 35 576,94 zł.
 Konkurs z zakresu „Małe projekty” - dotyczy zrealizacji, sfinansowania, utrzymania i modernizacji obiektów infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej” oraz B.1.2.1 LSR - „Rozwój infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej”
 Konkurs z zakresu „Odnawia i rozwój wsi” dotyczy operacji podlegających umiarkowanemu przedsięwzięciu: I.4.1 LSR - „Odbudowa i renowacja obiektów zabytkowych, kulturowanie tradycji wiejskich, historycznych”
 Wszelkie informacje niezbędne do prawidłowego wypełnienia wniosków udostępniane są w Biuletynie Lokalnej Grupy Działania Powiatu Opatowskiego oraz pod numerem tel. (015) 868 20 87.
 Minimalne wymagania, których spełnienie jest niezbędne do wyboru projektu z zakresu „Małe projekty” - liczba uzyskanych pkt 6.
 Lokalne kryteria wyboru, na podstawie których ocenian jest uzasadnienie realizacji operacji w ramach LSR w zakresie „Małych projektów” - wymagane jest uzyskanie punktów w jednym z poniższych kryteriów:
 - operacja dotyczy lub ma bezpośredni wpływ na poprawę jakości życia na obszarze objętym LSR;
 - operacja dotyczy poprawy stanu technicznego lub doposażenia infrastruktury kulturalnej lub rekreacyjnej;
 - operacja dotyczy organizacji inicjatyw integrujących lokalne społeczności;
 - operacja dotyczy renowacji obiektów zabytkowych, kulturowanie tradycji historycznych;
 - operacja dotyczy poprawy stanu technicznego lub doposażenia infrastruktury kulturalnej lub rekreacyjnej;
 - operacja dotyczy poprawy stanu obiektów infrastruktury turystycznej.

PROGRAM REGIONALNY
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI
 UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Ogłoszenie

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa z dnia 5 czerwca 1998r. (Dz.U.2013. poz. 596 j.t. z późn.zm.) oraz art. 39, art. 46 pkt 2 oraz art. 54 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2013. poz. 1235 j.t. z późn. zm.)

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego zawiadamia o opracowaniu projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko wymagających przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz o wyłożeniu tych dokumentów do publicznego wglądu.

Z niezbędną dokumentacją obejmującą w szczególności:
 1) projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020
 2) Prognozę oddziaływania na środowisko dla projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020
 3) Stanowiska Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach i Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w sprawie określenia zakresu prognozy oddziaływania na środowisko oraz opinii Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, można zapoznać się w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach (ul. Sienkiewicza 63, pokój nr 404) w godzinach pracy Urzędu (7.30 – 15.30), oraz na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego <http://bip.sejmik.kielce.pl/143-departament-polityki-regionalnej.html> oraz stronie internetowej <http://www.rpo-swietokrzyskie.pl/>

Uwagi i wnioski mogą być wnoszone w terminie 21 dni od dnia ogłoszenia.

- w formie pisemnej, na adres: Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Departament Polityki Regionalnej, ul. Sienkiewicza 63, 25-002 Kielce
- ustnie do protokołu, w Departamencie Polityki Regionalnej, ul. Sienkiewicza 63, 25-002 Kielce, pok. 404.
- za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrzania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym, na adres: marcin.biskki@sejmik.kielce.pl
- za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego <http://bip.sejmik.kielce.pl/143-departament-polityki-regionalnej.html> oraz stronie internetowej <http://www.rpo-swietokrzyskie.pl/>

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Zarząd Województwa Świętokrzyskiego.

... dla rozwoju Województwa Świętokrzyskiego...